

Doktori (PhD) disszertációm témája a Kalinyingrádi Terület stratégiai jelentősége, helye és szerepe az orosz biztonságpolitikában, s hatása Európa biztonságára. Mivel a Magyar Köztársaság az Európai Unió és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének tagállama, ezért Magyarország biztonságára gyakorolt hatását külön nem elemzem.

Értekezésem a Szovjetunió felbomlását követő, az 1991-től 2008 júliusáig terjedő, több mint másfél évtizedet öleli fel. A biztonságot komplex módon elemzem. Az elemzést a biztonság több dimenziójának – energia-, gazdasági, katonai, környezeti, politikai, szociális, társadalmi biztonság – figyelembevételével végzem el.

A fő hangsúlyt a Kalinyingrádi Terület stratégiai jelentőségére helyezem, a következő okok miatt: egyrészt, a Kalinyingrádi Terület exklávénak 1991 óta nincs közvetlen határa az anyaországgal; másrészt, az Európai Unió és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete határolja; harmadrészt, ott állomásozik a Balti Flotta; negyedrészt, sajátos helyzetéből adódóan az Oroszországi Föderáció Fegyveres Erőinek hídfőállása, különleges katonai övezet.

A katonai biztonság mellett kiemelt helyen foglalkozom a Kalinyingrádi Terület energiaellátásával is, melynek külön fejezetet szentelek. A Kalinyingrádi Terület energiahordozókban szegény, a gazdaság és a Balti Flotta működéséhez szükséges földgázt, kőolajat, villamos energiát Litvánián keresztül szállítják az anyaországból. Ez biztonsági kockázatot jelent, hiszen ha a litván kormány leállítaná a tranzitot, meggyengülne az orosz katonai jelenlét a Kalinyingrádi Területen, és fennállna a veszélye annak, hogy a Balti Flotta nem tudja ellátni védelmi feladatait.

Témaválasztásomat az előbbi tényezőkön túl a következők is motiválták: Diplomámat a Bécsi Egyetem Szláv Intézetében szereztem, ahol fő szakirányként orosz, mellék szakirányként „szakkombinációt” – Szlovén, Orosz irodalom a XX. században, Kelet-Európa története, Politikatudomány, Újságírás és kommunikáció – választottam. Érdeklődésem középpontjában mindig is az Oroszországi Föderáció, az orosz történelem állt, azonban figyelmemet e sajátos helyzetben lévő terület iránt a Bécsi Egyetem Szláv Intézetében hallgatott előadások keltették fel.

Kutatási célkitűzéseim:

- 1) Elemezni a Kalinyingrádi Terület helyét, szerepét az orosz biztonságpolitikában; megvizsgálni Európa biztonságára gyakorolt hatását a biztonság több dimenziójának, többek között az energia-, gazdasági, katonai, környezeti, politikai, szociális és társadalmi biztonság figyelembevételével.
- 2) Feltárni, bemutatni és elemezni azokat a veszélyforrásokat, melyeket a Kalinyingrádi Terület rejt magában az Európai Unió és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete számára, illetve azokat a veszélyeket, melyeket az Oroszországi Föderáció és a Kalinyingrádi Terület érzékelnek az Észak-atlanti Szerződés Szervezete részéről.
- 3) Bemutatni és elemezni azokat a problémákat, amelyekkel a Kalinyingrádi Területnek meg kellett küzdenie a Szovjetunió felbomlását, valamint a három balti állam Európai Unióhoz és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez történő csatlakozását követően.
- 4) Elemezni, hogyan viszonyul az Oroszországi Föderáció az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez, annak keleti bővítéséhez, azaz Észtország, Lettország és Litvánia NATO-csatlakozásához; az Amerikai Egyesült Államok rakétavédelmi rendszerének kiterjesztéséhez és elemeinek Kelet-Európába tervezett telepítéséhez; továbbá megvizsgálni a katonai tranzit problémáját a Litván Köztársaság európai uniós és NATO-csatlakozását követően.
- 5) Bemutatni a Kalinyingrádi Terület Lengyelországgal és Litvániával fennálló kétoldalú kapcsolatait.
- 6) Megvizsgálni a Kalinyingrádi Terület helyét, szerepét a balti és az észak-európai regionális szervezetekben (Balti-tengeri Államok Tanácsa, Északi Dimenzió, Észak-európai Kezdeményezés).

- 7) Elemezni a szabad és a különleges gazdasági zóna létesítésének okait, körülményeit, működését; feltárni azokat az okokat, amelyek a szabad és a különleges gazdasági zóna kényszerű megszűnéséhez vezettek.
- 8) Megvizsgálni a Kalinyingrádi Terület energiaellátásának lehetőségeit a Szovjetunió felbomlását követően; feltárni azokat a problémákat, nehézségeket, amelyekkel a Kalinyingrádi Területnek Észtország, Lettország és Litvánia UCTE-rendszerhez való csatlakozása és az igralnini atomerőmű bezárása után szembesülni kellett és kell.
- 9) A rendelkezésre álló információk alapján értékelni és prognosztizálni, hogy milyen hosszú ideig tartható fenn a jelenlegi exklávé helyzet.
- 10) Disszertációmmal hozzá kívánok járulni a Kalinyingrádi Terület problémáinak és az összefüggések okainak mélyebb megismeréséhez.

Kutatási módszerek:

- a kitűzött célok megvalósításához tanulmányoztam az Európai Unió dokumentumait, az Európai Unió és az Oroszországi Föderáció kétoldalú egyezményeit, szerződéseit, továbbá az Oroszországi Föderáció Biztonsági Tanácsának dokumentumait. Kutatásokat folytattam a Közép-Európai Egyetem Könyvtárában, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárában, az Országgyűlési Könyvtárban, az Országos Széchényi Könyvtárban és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Könyvtárában;
- a 2005/2006-os tanévet Szentpéterváron töltöttem a Magyar Ösztöndíj Bizottság doktori (PhD) ösztöndíjasaként. Az ottani tanulmányaim során előadásokat hallgattam a Szentpétervári Állami Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Intézetében, kutatásokat végeztem a Szentpétervári Állami Egyetem Gorkij Könyvtárában, a Szentpétervári Állami Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Intézet Könyvtárában, a Szentpétervári Európai Dokumentációs Központban és az Oroszországi Nemzeti Könyvtárban;

- több alkalommal konzultáltam a témában jártas hazai és külföldi szakértőkkel;
- hazai és nemzetközi konferenciákon vettem részt, többek között: a Szentpétervári Állami Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Intézetében rendezett „*Oroszország és az Európai Unió a bővítés után: új perspektívák és új problémák*” (2005. október), valamint „*Oroszország és a NATO: a hatékony együttműködés felé a változó világban*” (2006. május) nemzetközi konferenciákon és az „*Orosz-Amerikai Szeminárium*”-on (2006. május).

ÉRTEKEZÉSEM ÖT FEJEZETBŐL ÁLL.

A bevezetésben

- indokoltam témaválasztásomat;
- megfogalmaztam kutatási célkitűzéseimet;
- összefoglaltam kutatási módszereimet, amelyekkel célkitűzéseimet szándékoztam elérni; és
- röviden összefoglalom disszertációm fejezeteinek tartalmát, amelyeket a következőkben ismertetek:

1. A Kalinyingrádi Terület történelme, lakosságának összetétele

Az első fejezetben bemutatom az Oroszországi Föderáció Kalinyingrádi Területének történelmét, lakosságának összetételét, mert a történelmi háttér ismerete nélkülözhetetlen az exklávé stratégiai szerepének megértéséhez.

2. A Kalinyingrádi Terület stratégiai jelentősége

A második fejezetet az orosz exklávé stratégiai jelentőségének szentelem. Megvizsgálom a Kalinyingrádi Terület helyét, szerepét az orosz nemzetbiztonsági stratégiában, a katonai és a tengeri doktrínákban. Elemzem, hogyan viszonyul az Oroszországi Föderáció az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének keleti bővítéséhez, mindenekelőtt a balti államok NATO-csatlakozásához, az amerikai rakétavédelmi rendszer Kelet-Európába tervezett telepítéséhez. Megvizsgálom, miként alakult az Európai Unió és Oroszország kapcsolata a balti államok

európai uniós csatlakozását követően. Elemzem azokat a szerződéseket, melyeket az Európai Unió kötött az Oroszországi Föderációval a Kalinyingrádi Terület kezelhetősége érdekében. Bemutatom a katonai és a polgári tranzit problémáját 2004. május 1-je után. Értékelem, hogy milyen hatást gyakorol a Kalinyingrádi Terület Európa biztonságára.

3. A Kalinyingrádi Terület két- és többoldalú kapcsolatai a balti régió államaival

Ebben a fejezetben a Kalinyingrádi Terület Lengyelországgal és Litvániával fennálló kapcsolatait elemzem. Bemutatom a Balti-tengeri Államok Tanácsát, az Északi Dimenziót, az Észak-európai Kezdeményezést. Megvizsgálom a Kalinyingrádi Terület helyét, szerepét a balti és az észak-európai regionális szervezetekben.

4. A Kalinyingrádi Terület gazdasága a Szovjetunió felbomlása után. Kísérletek a válsághelyzet enyhítésére a Kalinyingrádi Területen: a szabad és a különleges gazdasági zóna

Bemutatom az ipar és a mezőgazdaság helyzetét a Kalinyingrádi Területen a Szovjetunió felbomlását követő másfél évtizedben. Elemzem a szabad és a különleges gazdasági zóna megalakulásának okait, körülményeit és működését. Feltárom azokat az okokat, melyek a szabad és a különleges gazdasági zóna kényszerű megszüntetéséhez vezettek.

5. A Kalinyingrádi Terület energiaellátása a Szovjetunió felbomlását követően

A disszertáció utolsó fejeztében a Kalinyingrádi Terület hő-, kőolaj-, gáz- és villamosenergia-ellátását mutatom be. Megvizsgálom, hogy milyen lehetőségei vannak a Kalinyingrádi Területnek a zavartalan energiaellátás biztosítására a három balti állam UCTE-rendszerhez való csatlakozása és az ignalini atomerőmű bezárása után. Elemzem a Litván Köztársaságon keresztüli energiatranzit biztonsági kockázatát. Értékelem a Kalinyingrádi Terület energiaellátásának perspektíváit.

A **záró fejezetben** megfogalmazom összegzett következtetéseimet, az új tudományos eredményeket, ajánlásokat teszek az értekezés felhasználhatóságára.

A **befejezésben** megfogalmazom következtetéseimet arra vonatkozóan, hogy milyen változásokon ment keresztül az Oroszországi Föderáció a Szovjetunió felbomlását követő több mint másfél évtized folyamán. Következtetéseket vonok le Oroszország és az Európai Unió, illetve Oroszország és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének kapcsolatára vonatkozóan, 1991 után. Összegzem véleményemet a Kalinyingrádi Terület és az Oroszországi Föderáció jövőjét illetően.

**ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK,
ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK,
AZ ÉRTEKEZÉS FELHASZNÁLHATÓSÁGA,
AJÁNLÁSOK**

ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

Az értekezésem kutatási céljaként megjelölt kérdéseket, problémákat fejezetenként részletesen kifejtettem, elemeztem. A fejezetek végén megfogalmaztam következtetéseimet.

A Kalinyingrádi Terület az Oroszországi Föderáció „kinyújtott keze”. Kiemelt helyet foglal el az orosz biztonságpolitikában, mivel az Európai Unió és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének tagállamai határolják. Jelentősége az amerikai rakétavédelmi rendszer elemeinek Csehországba és Lengyelországba, esetleg Litvániába telepítése kapcsán egyre inkább felértékelődik az orosz nemzetbiztonsági stratégiában, katonai és tengeri doktrínákban. A Kalinyingrádi Terület nemcsak az Oroszországi Föderációnak fontos, hanem fontos volt a történelem folyamán a Terület mindenkori urainak, a Teuton Lovagrendnek, a Porosz Birodalomnak, a Német Birodalomnak és a Szovjetuniónak is. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy a Kalinyingrádi Terület a Balti-tenger partján fekszik, ahonnan ki lehet jutni a világba, másrészt világviszonylatban is jelentős mennyiségű borostyánkészlettel rendelkezik.

Annak ellenére, hogy a második világháború befejeződése óta a népesség fokozatosan nő, a demográfiai helyzet negatív. Ennek oka a lakosság elöregedése, a születések számának csökkenése, a halálozások növekedése. A negatív demográfiai helyzet biztonsági kockázatot jelent, hiszen fokozatosan csökken azon fiatalok száma, akiket be lehet sorozni az orosz haderőbe.

A Kalinyingrádi Terület és a szomszédos államok közötti életszínvonalbeli különbség biztonsági kockázat veszélyét rejti magában. Fennáll a veszélye annak, hogy a kalinyingrádi lakosok a jobb megélhetés reményében a szomszédos államokban vállalnak munkát. Ennek következtében több szakmában munkaerőhiány léphet fel. Ahhoz, hogy a gazdaság minden szektora hatékonyan tudjon működni, vendégmunkásokra lenne szükség. A különböző kulturális háttérrel rendelkező lakosok között etnikai ellentétek, feszültségek kerülhetnek felszínre. Ki kellene használni, hogy a Kalinyingrádi Terület kiváló természeti és éghajlati adottságokkal rendelkezik. Érdemes lenne a turizmusba fektetni, mely nemcsak a Kalinyingrádi Területnek jelentene nagy bevételt, hanem a munkanélküliség csökkenését is maga után vonhatná, s talán kevesebben hagynák el a Kalinyingrádi Területet anyagi megfontolásból.

Az orosz felső vezetést nyugtalanítja az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének „határtalan” bővítése. Aggasztja, hogy volt érdekszférájából egyre több állam a NATO tagjainak sorába lép, s ennek következtében a Szervezet infrastruktúrája egyre közelebb kerül határaihoz. Az orosz kormánynak számolnia kell azzal, hogy „szürke zóna” keletkezik határainál, mivel az újonnan csatlakozott tagállamok nem ratifikálták sem a CFE, sem a „Szerződés az adaptációról” dokumentumokat. Ebben a „szürke zóná”-ban az Egyesült Államok korlátlan mennyiségben helyezhet el fegyvereket, haditechnikai eszközöket, ami veszélyeztetheti az Oroszországi Föderáció nemzeti biztonságát.

Az amerikai rakétavédelmi rendszer elemeinek Kelet-Európába tervezett telepítése negatívan hat az Oroszországi Föderáció és szövetségesei biztonságára, felborítja a katonai erőegyensúlyt Európában, s fegyverkezési versenyre készíti Oroszországot. Felmerült, hogy az Amerikai Egyesült Államok és az Oroszországi Föderáció közösen fog üzemeltetni egy rádiólokációs állomást, ami egész Európát lefedné. E kérdésben az amerikai és az orosz kormánynak eddig még nem sikerült konszenzusra jutnia, ugyanis az Amerikai Egyesült Államok és Oroszország különbözőképpen látja a biztonsági kihívásokat, mely földrajzi elhelyezkedésükkel magyarázható.

Az orosz kormány nemcsak a NATO, hanem az Európai Unió keleti bővítésére is aggodalommal tekintett. Tartott attól, hogy az EU-csatlakozást követően a litván kormány leállítja a katonai tranzitot, s ez veszélyezteti a Kalinyingrádi Területen állomásozó Balti Flotta működését. Az Európai Unió válságövezetként tekint a Kalinyingrádi Területre, nem szeretné, ha destabilizáló tényező lenne Európa közepén. Ebből kifolyólag az elmúlt közel két évtized folyamán több tíz millió eurót költött a Kalinyingrádi Terület fejlesztésére. Az orosz kormány fél, ha az Európai Unió gazdaságilag megszerzi a Kalinyingrádi Területet, Oroszország számára az exklávé elveszett.

Az orosz kormány a legnagyobb figyelmet balti szomszédjára, Litvániára fordítja. Ez azzal magyarázható, hogy Litvánia tranzitállam az Oroszországi Föderáció és a Kalinyingrádi Terület között. Oroszország a haditechnikai eszközöket és a személyzetet vasúti úton szállítja a Kalinyingrádi Területre. Az orosz felső vezetés nem szeretné, ha a litván politikai folyamatok hatást gyakorolnának a litván–orosz kapcsolatokra, s veszélybe kerülne az orosz tranzitszállítás. A tranzit leállítása veszélyeztetné a Balti Flotta létét, meggyengülne a katonai jelenlét a Kalinyingrádi Területen. Ha a litván kormány leállítaná a tranzitot, az orosz kormány nehézségekbe ütközne a haditechnikai eszközök, a lőszer, az egyenruha és a személyzet szállítását illetően, annak ellenére is, hogy a tranzit egy része tengeri úton történik.

Litvánia mellett Lengyelországra is kiemelt figyelmet fordít az orosz kormány, mivel a Lengyel Köztársaság a Kalinyingrádi Terület déli szomszédja. A Lengyelországban zajló politikai folyamatok, döntések, a lengyel–orosz kapcsolatok alakulása hatást gyakorol a Kalinyingrádi Terület biztonságára.

Az Európai Unió számára a Kalinyingrádi Terület biztonsági kockázatot jelent, mivel az életszínvonal alacsonyabb, s a társadalmi–gazdasági fejlettség szintje is elmarad az Európai Unió régi tagállamainak szintjétől. Éppen ezért az észak-európai regionális szervezetek igyekeznek bevonni munkájukba a Kalinyingrádi Területet, különböző projekteken keresztül elősegíteni az orosz exklávé fejlettségi szintjének növelését, csökkenteni a biztonsági kockázatot, s ezzel egyidejűleg figyelemmel kíséreni a Kalinyingrádi Területen zajló politikai, katonai folyamatokat.

Annak ellenére, hogy a Kalinyingrádi Terület több eurorégió tagja, korlátozott autonómiával rendelkezik. Ez az alábbi okokkal magyarázható: egyrészt, a Kalinyingrádi Terület különleges helyzetével, másrészt, az orosz kormány attól tart, hogy a Kalinyingrádi Terület elszakadhat az Oroszországi Föderációtól, nyugtalanítja, hogy ez precedens értékű lehet több oroszországi szubjektum, elsősorban a dél-oroszországi területek, számára, s veszélybe kerülne az Oroszországi Föderáció területi integritása.

Földrajzi elhelyezkedéséből adódóan virágzó gazdasággal rendelkezhetne. Ehhez azonban intenzívebb gazdasági, kereskedelmi kapcsolatokat kellene ápolnia szomszédjaival. Ha modernizálnák a banki és a közlekedési infrastruktúrát, a repülőteret, az úthálózatot, a vasutat, a kikötőket és a halászati flottát, a környező államok érdekeltek lennének abban, hogy a Kalinyingrádi Területen befektessenek, munkahelyeket teremtsenek.

Az egyik legfontosabb tranzitszállítmány az energia. Az „Északi Áramlat” gázvezeték leágazásának megépítésével közvetlenül, Litvánia kikerülésével jutna kőolajhoz és földgázhoz a Kalinyingrádi Terület és a Balti Flotta. Így csökkenne a biztonsági kockázat. Nagy hangsúlyt kellene helyezni a megújuló energiaforrások fejlesztésére is. A Kalinyingrádi Terület energiaszükségletének egy részét célszerű lenne megújuló energiára áthelyezni, ezzel is csökkentve a függőséget az anyaországtól és a litván tranzittól, mivel nem lenne szerencsés, ha a Balti Flotta működésére az energiatranzit hatást gyakorolna.

A Kalinyingrádi Terület addig marad az Oroszországi Föderáció része, amíg Oroszország gazdaságilag, katonailag és politikailag elég erős marad ahhoz, hogy a Kalinyingrádi Terület jelenlegi állapotát fenntartsa.

ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

Az értekezés tudományos eredményei:

- 1) Magyarországon elsőként készítettem magyar nyelven átfogó elemzést a Kalinyingrádi Területről. Erre az átfogó elemzésére alapozva bizonyítottam, hogy stabilitása meghatározó szerepet játszik mind a balti térség, mind Európa biztonságában.
- 2) Bizonyítottam, hogy a Kalinyingrádi Terület stratégiai jelentőségű, s helyzete az orosz biztonságpolitika alakulásra is hatást gyakorol.
- 3) Az amerikai rakétavédelmi rendszer elemeinek Kelet-Európába telepítése körüli viták elemzésére alapozva bizonyítottam, hogy az orosz rakéták Kalinyingrádi Területre telepítése felboríthatja a katonai erőegyensúlyt, s újabb fegyverkezési versenyt indíthat el Európában és a világban.

AZ ÉRTEKEZÉS FELHASZNÁLHATÓSÁGA, AJÁNLÁSOK

- Az értekezést az oktatásban, képzésben lehet felhasználni. Információt nyújthat mind a polgári, mind a katonai felsőoktatásban tanuló hallgatók számára.
- Forrásanyagként szolgálhat biztonságpolitikai kutatók számára az európai biztonság sajátos szeletének megismeréséhez, további témák kidolgozásához.
- A nemzetközi kapcsolatok résztvevői, e szakterület iránt érdeklődők átfogó képet kaphatnak e sajátos helyzetben lévő terület biztonsági problémáiról, biztonsági kockázatairól.

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

Cikkek

- *Oroszok a Baltikumban.* In Kard és Toll, 2004/2. 125-130. oldal. ISSN 1587-558X
- *A Kalinyingrádi Terület a balti államok európai uniós csatlakozásának tükrében.*
In Doktorandusz, 2005/2. 148-160. oldal. ISSN 1587-558X
- *A Kalinyingrádi Terület: Brüsszel és Moszkva aggodalmai az EU keleti bővítése kapcsán.*
In Felderítő Szemle, 2008/2. ISSN 1588-242X
- *A NATO keleti bővítése – változások az orosz biztonságpolitika irányvonalában.*
In Szakmai Szemle, 2008/3. ISSN 1785-1181
- *Security aspects of the energy supply in Kaliningrad District.*
In Special Issue, 2008/2. ISSN 1785-1181
- *A Kalinyingrádi Terület gazdaságának átalakítása és hatása a térség biztonságára a Szovjetunió felbomlása után.*
In Felderítő Szemle, 2008/3. ISSN 1588-242X

Előadások, konferenciák

- 2004. május 18.: *Oroszok a Baltikumban.*
Előadás a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen rendezett „Kard és Toll” konferencián. Előadásomat különdíjjal jutalmazták.
- 2004. szeptember 24.: *Az Oroszországi Föderáció Kalinyingrádi Területe.*
Előadás a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Vezetői Kiegészítő Szak (KVKSZ-11) hallgatói részére (2 óra)
- 2004. október 01.: *Konfliktusok a Kaukázusban. Az orosz-csecsen konfliktus története.*
Előadás a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Katonai Vezetői Kiegészítő Szak (KVKSZ-11) hallgatói részére (2 óra)
- 2005. december 01.: *A Kalinyingrádi Terület fő problémái.*
Előadás a Szentpétervári Állami Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Intézetében a nemzetközi kapcsolatok és a regionális tanulmányok magszteri képzésben részt vevő hallgatók részére, Igor Nyikolájevics Barigin: Régiók aktuális problémái című előadása keretében (30 perc, orosz nyelven)

SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÖNÉLETRAJZ

SZEMÉLYI ADATOK

Vezetéknév / Utónév: Barabás Anett
Állampolgárság: magyar
Születési idő: 1976.04.06.
Születési hely: Szolnok

TANULMÁNYOK

1990.09-1994.06.: Széchenyi István Gimnázium, Szolnok
Angol – Orosz Tagozat
Végzettség: érettségi (1994)

1994.09-1998.01.: József Attila Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar
Orosz Nyelv és Irodalom Szak

1998.02-2000.06.: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar
Orosz Nyelv és Irodalom Szak

1999.10-2000.06.: Bécsi Egyetem, Wiener Internationale Hochschulkurse
Német Nyelv

1999.10-2004.07.: Bécsi Egyetem, Bölcsész- és Kultúratudományi Kar, Szláv Intézet
Főszak: Orosz
Mellékszak: "Szakkombináció" (Orosz Irodalom a XX. században,
Szlovén, Kelet-Európa Történelem, Politikatudomány,
Újságírás és Kommunikáció)
Diplomamunka: Szabadság és totalitarizmus Iván Elagin műveiben
Végzettség/tudományos fokozat: a filozófiatudományok magisztere (2004)

2003.09- Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola
Biztonságelméletek (Biztonsági Tanulmányok) Tudományszak
PhD disszertáció: A Kalinyingrádi Terület stratégiai jelentősége, helye,
szerepe az orosz biztonságpolitikában és hatása Európa biztonságára

Külföldi ösztöndíjak

1996.09-1996.10.: Herzen Orosz Állami Tanárképző Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
Orosz Nyelv és Irodalom Szak
Adományozó: Magyar Ösztöndíj Bizottság

2001.07.01-2001.07.15.: Ljubljana Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
Szlovén Nyelv, Irodalom és Kultúra Szeminárium
Adományozó: Szlovén Köztársaság Felsőoktatás, Tudomány és
Technológia Minisztériuma

2005.09-2006.06.: Szentpétervári Állami Egyetem, Nemzetközi Kapcsolatok Intézete
Adományozó: Magyar Ösztöndíj Bizottság

2005.09-2006.06.: Szentpétervári Állami Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
Orosz Nyelv Külföldieknek Tanszék
Adományozó: Magyar Ösztöndíj Bizottság

KUTATÁSI TERÜLET

Oroszországi Föderáció

SZAKMAI TAPASZTALAT

2006.07-2006.08.: Magyar Köztársaság Főkonzulátusa, Szentpétervár

NYELVTUDÁS

Anyanyelv: magyar

Idegennyelv-ismeret: angol – középfokú „A” típusú állami nyelvvizsga (1994)
német – felsőfokú, Ausztriában szerzett diploma
orosz – felsőfokú „C” típusú állami nyelvvizsga (1997), TORFL-3 (2006)
bosnyák/horvát/szerb – olvasás, fordítás szótárral
szlovén – olvasás, fordítás szótárral
francia – olvasás, fordítás szótárral

Budapest, 2008.09.09.

Barabás Anett